

Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Danmarks Kommunistiske Parti mente, at dødsstraffen nok burde med i straffelovstillægget, men ikke genindføres i borgerlig straffelov. Omvendt mente såvel de Konservative som Venstre, at dødsstraffen burde genindføres. Ved en særlig afstemning herom var dog kun fire medlemmer af Folketinget og tre medlemmer af Landstinget modstandere af dødsstraffens anvendelse i særlovgivning. Blandt disse var medlem af Landstinget Ingeborg Hansen, som mente, »at vi én gang herhjemme med tilslutning hos langt den største del af befolkningen havde arbejdet os bort fra de gamle, rå straffemetoder, at straffelovens principper burde kunne holde selv for en rystelse som den, de nu var udsat for, og at de voldsmetoder, Danmark havde lidt under, havde afsat en smitte, der fandt udslag i et primitivt ønske om hævn for en ugering.« Hun var hermed på linje med biskop Berggrav, der sagde, »at hver fuldbyrdet dødsdom ville betyde en ulykke for folkets sag.«

Resultatet blev dog, at dødsstraffen indførtes i straffelovstillægget. Den afgørende argumentation var, at den kunne virke afskrækkende og være en passende reaktion over for de grove forbrydelser, som var sket. Krigen og besættelsen »havde hos et lille mindretal givet de forbryderiske instinkter frit spil og ladet dem udfolde sig i en hidtil ukendt råhed og hensynsløshed. Over for disse grove forbrydelser ville den almindelige retsbevidsthed utvivlsomt ikke finde anden reaktion end livsstraf tilfredsstillende«, som justitsministeren sagde.

(I konsekvens heraf ændredes endvidere lov om rettens pleje § 1000, stk. 1, hvorved man ophævede en kongelig forordning af 16. december 1840, ifølge hvilken forelæggelse for kongen af alle dødsdomme skulle ske forinden disses fuldbyrdelse. Bestemmelsen havde været uden praktisk betydning siden dødsstraffens afskaffelse med borgerlig straffelov af 1930. I stedet affattedes bestemmelsen i den formulering, der var gældende indtil vedtagelsen af lov nr. 319 af 4. juni 1986. Justitsministerens initiativ til lovændringen i 1986 var begrundet i dødsstraffens afskaffelse med lov nr. 195 af 3. maj 1978. Justitsministeren tog imidlertid ikke samtidig initiativ til at ændre straffelovstillæggets § 3, hvori dødsstraf er hjemlet. Den hidtidige affattelse af retsplejelovens § 1001, stk. 1, foreskrev bl.a. udsættelse af henrettelse af svangre kvinder. Med justitsministerens initiativ til en ændring af retsplejelovens § 1001, stk. 1, må ministeren hermed have antaget, at der ikke fandtes – og næppe på noget tidspunkt vil findes – en kvinde, som kunne dømmes efter det fortsat gældende straffe-

lovstillæg, og som tillige var født før den 1. juni 1928 og på henrettelsestidspunktet var gravid. Forslagsstillerne finder ikke grundlag for at imødegå denne tilsyneladende antagelse.)

d. Minimumsstraffen på 4 år

For at præcisere, at der kun ønskedes rejst tiltale for grove forbrydelser, foreslog justitsministeren en minimumsstraf på 4 års fængsel. Dette suppleredes dog med nogle strafnedsættelsesgrunde og med et princip om, at straffen ikke kunne sættes lavere end det dobbelte af den i borgerlig straffelov for vedkommende handling foreskrevne mindstestraf. Endelig var der bestemmelser om, at reglerne for prøveløsladelse var sat ud af kraft, og at unge under 18 år kunne idømmes fængsel i mere end 8 år, selv om borgerlig straffelov i øvrigt satte en sådan grænse.

Lovgiverens betænkeligheder gik ud på, at minimumsstraffen udelukkede pådømmelse af et antal forbrydelser, der nok var uomtvistelige, men som ikke berettigede til fængselsstraf på 4 år. Justitsministeren fastholdt imidlertid, at hensigten med straffelovstillægget var at straffe for de grove forbrydelser, og at borgerlig straffelov derudover også kunne anvendes i en række tilfælde.

Særlovene

Det nærmere indhold af de tre særlove, som foreslås ophævet med nærværende lovforslag, vil i stor udstrækning være fremgået af foranstående bemærkninger. For fuldstændighedens skyld skal følgende dog tilføjes:

a. Lov nr. 259 af 1. juni 1945 om tillæg til borgerlig straffelov angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed.

Loven er det egentlige straffelovstillæg, uanset at betegnelsen – også i foranstående fremstilling – anvendes om særlovgivningen som helhed.

Loven indeholder i kapitel I afgrænsningen af den strafpådragende periode, personkredsen, strafearterne og reglerne for konfiskation af formue, frakendelse af tillid og udelukkelse af forældelse.

I kapitel II opregnes de strafbare handlinger og strafferammerne for hver enkelt, og i kapitel III findes reglerne for bl.a. udlevering af danske statsborgere, der har begået forbrydelser i et af Tyskland besat land, og for lovens ikrafttræden.

Ud over forannævnte bestemmelser om tilbagevirkende kraft, forhøjede strafferammer, anvendelse af dødsstraf m.v. indeholder loven også en hjemmel til at inddrage formue, som tilhører Hi-